

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ОСОБИСТІСНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ З ІМПЛАНТОЛОГІЄЮ

О.І. Тесленко, Г.М. Кузь, В.С. Кузь

*ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія», кафедра ортопедичної стоматології
з імплантологією*

Вступ. Рівень економічного та соціального розвитку сучасного суспільства потребує модернізації освіти, її змістовного та структурного оновлення. Триває пошук новітніх педагогічних технологій, спрямованих не лише на інтенсифікацію процесу навчання, але й певну психологічну підготовку до значних інформаційних навантажень, що характерно для студентів – медиків. Зміна форм діяльності посідає важливе місце у вирішенні цього питання.

Основна частина. Основним напрямком удосконалення навчального процесу є його індивідуалізація та активізація з урахуванням особистісних здібностей студентів із зосередженням на самостійній роботі та активних формах навчання.

Досягнення успішних результатів навчання можливо лише за наявності у вищому навчальному закладі сучасного матеріально-технічного забезпечення та високопрофесійних фахівців.

Сучасний навчальний процес – це шлях від пасивного сприйняття студентами інформації, побудований на механічному запам'ятовуванні матеріалу, до постійної самостійної творчої, індивідуальної роботи і як наслідок – до активного володіння предметом.

Системно-ціннісний підхід в процесі підготовки спеціалістів медичного профілю – це вищий прояв людської освіченості лікаря та його професійної компетентності. Саме на рівні професійно-особистісної культури може в повній мірі проявитися людська індивідуальність фахівця медичного профілю.

Процес підготовки майбутнього лікаря базується на основних формах відносин між викладачами і студентами: спільна продуктивна діяльність, конструктивне спілкування в процесі професійної освіти, що реалізується в подальшому через емоційно-вольовий вплив лікаря на пацієнта. Толерантність – це важлива моральна якість особистості лікаря, яка характеризується терпимим відношенням до пацієнтів, незалежно від їх соціального статусу, етнічної, національної чи культурної приналежності. Розвиток у студентів-медиків соціокультурної толерантності є ознакою впевненості в собі і усвідомлення надійності своїх особистих позицій, ознакою ефективного росту освіти фахівців медичного профілю, яка характеризується комплексом професійних навичок, милосердя, співчуття, довіри тощо.

Кінцеві цілі, передбачені програмою з ортопедичної стоматології, що задаються ОКХ та ОПШ відповідно до блоку його змістового модуля (професійна та практична підготовка) такі:

– демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці ортопедичної стоматології із розумінням норм правового регулювання взаємовідносин «лікар-хворий»;

– визначати основні симптоми і синдроми в клініці ортопедичної стоматології;

– аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого в клініці ортопедичної стоматології;

– виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці ортопедичної стоматології;

– трактувати сучасні принципи охорони здоров'я;

– діагностувати невідкладні стани в клініці ортопедичної стоматології;

– застосовувати основні принципи асептики, антисептики, знеболювання;

– надавати необхідну невідкладну допомогу в клініці ортопедичної стоматології;

– вирізняти особливості стану стоматологічних пацієнтів при соматичних хворобах, що потребують особливої тактики ведення хворого;

– обґрунтовувати і формулювати синдромний діагноз;

– обґрунтовувати і формулювати попередній та остаточний клінічний діагноз;

– демонструвати на фантомах клінічні етапи виготовлення конструкцій незнімних і знімних протезів;

– пояснювати принципи відновлювального ортопедичного лікування та реабілітації щелепно-лицевих хворих;

- проводити обстеження і диференційну діагностику пацієнтів із зубощелепними аномаліями та деформаціями;
- використовувати принципи профілактики стоматологічних хвороб та їх ускладнень;
- проводити обстеження хворих функціональними методами; проводити ортопедичне лікування основних стоматологічних хвороб:
- трактувати загальні принципи лікування хворих із різними дефектами твердих тканин зубів, зубних рядів та іншою патологією зубощелепної системи;
- трактувати функціональну анатомію зубощелепної системи;
- опанувати основні технологічні процеси виготовлення конструкцій зубних протезів.

Тому необхідною складовою засвоєння навчального матеріалу з ортопедичної стоматології є робота з тематичними хворими. При засвоєнні тем патологічного стирання твердих тканин зубів, вторинних деформацій зубних рядів, захворювань СНЩС, травматичних, алергічних, токсико-хімічних стоматитів, травм і ушкоджень щелепно-лицевої ділянки підкріпленням теоретичного матеріалу є консультативний прийом та ортопедичне лікування хворих фахівцями кафедри за безпосередньою участю студентів у виконанні певних маніпуляцій.

Вивчення діагностичних та контрольних моделей, проведення паралелометрії, робота на фантомах, здійснення ортопедичних маніпуляцій з метою опанування та відпрацювання практичних навичок згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики, дозволяють ретельніше підготуватися до державного іспиту та майбутньої професійної діяльності.

Досвід свідчить, що студенти мають проблеми у засвоєнні лабораторних етапів та технологій виготовлення складних конструкцій протезів, а також з питань матеріалознавства, тому на кафедрі впроваджено ознайомлення студентів із технікою виготовлення металокерамічних, біогельних, повних знімних, лікувально-профілактичних протезів, з ливарним виробництвом. Передбачена можливість самостійної роботи студентів у зуботехнічній лабораторії кафедри під керівництвом досвідчених асистентів та зубних техніків.

Таким чином, основними компонентами медико-педагогічної культури лікаря являються: знання, вміння, навички, адекватні медичній освіті; особисті якості; досвід професійно-творчої діяльності; медико-педагогічний такт; лікарсько-педагогічна етика. На підставі цього можна виділити структурні компоненти моделі формування професійно-особистісної культури в процесі підготовки студентів-медиків:

1. Мотиваційний, який забезпечує включення майбутніх фахівців медичного профіля в навчальний процес медичного виша.
2. Орієнтаційний, який полягає в прийнятті студентом-медиком пізнавальної мети діяльності, її планування та прогнозування.
3. Оцінювальний, який передбачає систематичне отримання зворотньої інформації про результати діяльності в рамках формування професійно-особистісної культури.
4. Змістовно-операційний, який складається з двох частин: системи основних знань (теорії, закони, факти, уявлення) і способів навчання (інструменти отримання інформації і застосування знань).
5. Вольовий, який включає в собі увагу, волю, емоційне забарвлення дій по засвоєнню культурних цінностей.

При формуванні професійно-особистісної культури студентів-медиків функцією викладача є ефективна організація навчального процесу, який базується на стимулюванні майбутніх фахівців до самоудосконалення і самовиховання в рамках медичної етики та деонтології лікарської діяльності. Таким чином, дана технологія являється способом реалізації формування професійно-особистісної культури лікаря і виступає як система форм, методів і засобів виховання і навчання, яка забезпечує ефективне досягнення поставленої мети – розвиток творчого відношення до своєї майбутньої професії у студентів-медиків.

Висновок: Рівень розвитку сучасного суспільства вимагає від вищої медичної освіти модернізацію професійної освіти, її змістовне та структурне оновлення в культуротворчому аспекті, здійснення якої протікає у відповідності до нових вимог економічного розвитку.